

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — — — 16 kor.
 Negyedévre — — — 4 „
 Helyben háború hordva:
 Egész évre — — — 20 kor.
 Negyedévre — — — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — — — 24 kor.
 Negyedévre — — — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrségre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, május 26.

Ostromállapot Margittán.

— A főszolgabíró rendelete. —

A szabadelvűpárt erőszakoskodása folytán beadott petíció sorsa ismeretes a közönség előtt. Örley Kálmán mielőtt a kuriai ítéletet kihirdették volna, lemondott a mandátumáról s ezzel megelőzte azt, hogy megválasztását a bíróság semmisítse meg.

Hir szerint az újabb választásnál Örley Kálmán ismét fellép, míg a függetlenségi pártnak ezuttal is Szathmáry Mór lesz a hivatalos jelöltje.

A margittai választó-kerületben nagy erővel indultak meg a korteskedések, sőt — mint értesülünk — Margitta községben már kihágásokká fajult a választási mozgalom. Az éj leple alatt több ablakot beverték s néhány háznál az ablakpárkányt megrongálták.

A hatóságnak mindenesetre kötelessége, hogy ezeknek a kihágásoknak folytatását teljes erővel meggátolja, de nem szabad az erőszakossághoz folyamodnia s az egyéni szabadságot oly módon megsérteni, a mint azt a margittai főszolgabíró tette.

A kihágások miatt Nyisztor Alajos főszolgabíró olyan rendeletet bocsátott ki, a mely legfeljebb korteszköznek illik be s azt célozza, hogy teljesen megakadályozza az ellenzék szervezkedését. Mintha csak arra lenne szánva, hogy a szabadelvűpárt győzelmét biztosítsa.

Az alább közölt főszolgabírói ukáz valóságos ostromállapotot teremt Margittán, a midőn eltiltja, hogy este 9 órától reggel 6 óráig egyes polgárok sem járhatnak az utcán. Ha a derecskei mérenyletekhez hasonló esetek, vagy gyujtogatások fordultak volna elő, talán még meglehetne érteni ezt a basáskodást, és törvénytelen állapot teremtését, de néhány ablak beverése még nem szolgáltat ilyen drasztikus eljárásra elég okot. Annál is inkább, mert meg van a mód a csendőrség összpontosításával a kihágások meggátolására.

Az Oroszországba illő főszolgabírói rendelet, a melyet tegnap tettek közzé, a következő:

1. Koresmák, vendéglők és minden olyan üzletek, melyekben szeszes italok méretnek, este 8-tól reggel 6 óráig zárva tartandók.

2. Esti 9 órától reggel 6-ig, betegség kivéve, a járási főszolgabírótól előzetesen kikérendő engedély nélkül az utcákon járni senkinek nem szabad.

3. Magánházaknál a közönséges vendéglátás keretét túl lépő nagyobb csoportosulás, gyülekezés tilos.

4. Mai naptól kezdve, a küszöbön álló országgyűlési képviselő választást követő másnap este 9 óráig a község területén semmi táncmulatság nem tartható.

5. A község előjárósága személyes felelősség terhe alatt köteles a község pénztára terhére a Margit-térre és Fazekas-utcára, Petrik-, Sáros- és Kiss-utcára 2—2, összesen 12 felelős, általam felesketendő — éjjeli őrt alkalmazni, kik az idegen törzsből a községbe ide vezénylendő csendőr-őrzület alatt őrködve, kö-

telességeik mikénti teljesítését ellenőriztetni és mely éjjeli őrk az engedély nélkül 9 órán túl járókat a városházhoz vezetni s ott a községi rendőri személyzetnek átadni kötelesek.

Ezen rendőrhatalmási intézkedésemnek bárki által, valamint az éjjeli őrk által való áthágása elzárással, elzárásra átváltoztatható pénzbüntetéssel, szóval a legszigorúbban büntetettnek.

Ezen intézkedésem a mai nap déli 12 óráján lép életbe és további intézkedésemig érvényben áll.

Felkérem Margitta község összes polgárait, miszerint vállalva működjenek közre, hogy a megtorlást igénylő kihágások elő ne forduljanak.

Végre megjegyzem, hogy ha ezen szükségessé vált különös rendőri intézkedés nem vezetne célhoz, nagyobb katonai karhatalom megszállásclása iránt leszek kénytelen intézkedni.

Ezen hirdetményt rongálók a kihágási törvény értelmében szigorúan büntetettnek.

Margitta, 1902. május 25.

Nyisztor Alajos,
 főszolgabíró.

Változás a külügyek vezetésében.

Előkelő politikusnak az észrevételét közli a következőkben a Hétfői Hirlap:

Mióta Goluchowski gróf az ismeretes kártya-afférban szinte nemzetközileg kompromittálta magát, Bécsben meglehetősen népszerűtlenné vált. Az uralkodó család tagjai igen kényesek arra, hogy Házuk minisztere okot adott arra, hogy az európai udvarokban gunyolódó megjegyzéseknek lett osztályosa. Ennélfogva mozgalmat indítottak ellene s a mozgalomban részesek Ausztria németjei is, akik nem bocsát-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

Germaine hozománya.

Irtá: Henri Datin.

A hotel szalonjában mindenki elmondta a maga történetét.

A mikor szomszédomra került a sor, így kezdte:

— Én, hölgyeim, kétszer vettem feleségül ugyanazt a nőt... Istenemre! igen. Kétszer ugyanazt a nőt, még pedig törvényes hitvestül, sőt ugyanazon anyakönyvi hivatalban mind a kétszer.

Germaine Leduc kisasszony még gyermek volt, amikor anyját elvesztette. Atyját a csapás annyira érintette, hogy többé sohse gondolt második házasságra. Elétét egyetlen gyermekének a fölnevelésére áldozta, nem kimélve sem költséget, sem fáradságot.

Családaink rég idők óta benső baráti viszonyban állottak egymással és Germaine, meg engem már gyermekkorunkban egymásnak szántak. Jegyesekként növekedtünk fel s mikor a szerelem kicsirázott lelkünkben, az apai áldás sem késett. Eljegyzésünket nagy pompával ültük meg s két hónappal későbbre tüztük ki az esküvőt, amikor váratlanul súlyos csapás érte a családomat. Atyám egy régi jó barátja, neves bankár, kezelte a vagyonunkat; — egy napon bűcsuszó nélkül átvitorlázott Amerikába.

Házasságról immár nem is álmodhattam; hiszen koldussá lettem s szívtelenség lett volna imádottamat sorsom megosztására kényszerítenem. Magam adtam tehát vissza ígéretét, hogy feleségemmé leszek. Germaine azonban szeretett s a csapás, bármennyire fáj is neki, hogy azért bennünket szenvedni lát, régi érzelmeit nem változtatta meg irányomban. Atyja, a derék Leduc ur pedig, mint gazdag s jószívű ember, elégségesnek látta a vagyonát két család számára is; így tehát a házasságot mégis megkötöttük.

Amikor alá irtuk a házassági szerződést, Leduc ur — jól megfontolt óvatosságból — azt a föltételt kötölte a frigyünkhöz, hogy vagyona, amely Germaine öröksége lesz, el nem adható. Amely napon tehát eladnók azt, felbomlik a házasságunk. De mit is törődtem mindezzel én! szerettük egymást s boldogok voltunk.

Boldogságunk sokáig is tartott, mignem egy felhő beárnyékolta: feleségem atyja váratlanul meghalt. Szegény, jó ember! Keservesen megsirattuk őt; eltávozását után valósággal üresnek éreztük a világot.

Néhány év mult el a csapás után változatlan békességben, amikor a sors ismét új bonyodalmakat rendezett a számunkra. A szociális krízis pangást hozott a földművelésbe; a termés is rossz volt, a munkások lázongtak s így egyszerre oly csekély lett a jövedelmünk, hogy elégtelen volt a megélhetésre. Fizetésem,

melyet hivatalom után élveztem, vajmi kevés volt arra, hogy igényeink szerint élhessünk, másra kellett tehát gondolnunk, hogy könnyítsünk a helyzeten.

A pénzügyintézetnél, ahol hivatalom volt, épen ez időtájt valami pompás vállalatról beszéltek, amihez tőkét kerestek. Részvénytársaság alakult s előre láthatólag busás nyereséget kínálkozott annak, aki e papirokból vásárol. A papirok azonban egyenként nem kaphatók, csak bizonyos részösszegben, amihez nagy tőkére volna szükség.

Én elmondtam mindent a feleségemnek, aki mélyen elgondolkozott a hallottak fölött. De nem válaszolt.

— Ha most pénzünk volna, — mondtam — gazdagok lehetnénk.

— Mennyi pénzre volna szükség, hogy mi is vásárolhassunk a papirból? — kérdezte hirtelen.

— Háromszázezer frankra.

— Akkor vegyük meg.

— De hát, te szerencsétlen, miből fizessük meg?

— A hozományomból...

— Hogyan? hiszen akkor felbomlik a házasságunk. Hát nem emlékszel már a föltételre?

Germaine arca diadalmasan fölragyogott: — Megtaláltam! Megtaláltam a módot, hogy mindent megnyerjünk. Ne ellenkezzél! Akarom, parancsolom!... Otleld meg hamar

hatják meg neki, hogy a monarchia külső politikáját, az orosz megegyezéssel szláv irányba vezette át. A Goluchowski-buktató mozgalom egyik érdekes kifejezése volt az, hogy Körber dr., aki az uralkodóház tagjai közt kedvelt egyéniség, kivált mert tőle várják az ausztriai német hegemonia fentartását, azt a nyilatkozatot tette Széll Kálmánról, hogy ő a monarchia reménye és jövője. . . . Szombaton és vasárnap pedig a magyar delegáció ülésén nyilvánvaló lett, hogy Goluchowski gróf, sőt az egész külügyi hivatal nem volt képes megvédeni a súlyos támadások ellen sem a hármas-szövetséget, sem pedig a külügyi miniszterium pozícióját. A védelmet kénytelen Széllre hagyni, aki fényesen meg is állta a helyét. Ime Körber dr. ur ama kifejezésének, hogy Széll a monarchia (és nem csupán Magyarország) reménye és jövője, az az értelme, hogy Andrássy Gyula gróf külpolitikai hagyományainak átvételére és épségben tartására Bécsben Széll Kálmánt szemelték ki, akit a berlini udvar is fölöttébb szívesen fogadna.

Apponyi gróf Jászberényben.

Jászberény, május 25.

Apponyi Albert gróf vasárnap tartotta beszámoló beszédét választói körében Jászberényben. A mióta a képviselőház elnöke, most jelent meg először választói között s így érthető az a különös nagy érdeklődés, amelylyel nemcsak Jászberény lakossága, hanem az egész ország e beszámoló elé nézett. Apponyi gróft Jászberénybe elkísérte neje, Dietrichstein Mensdorff Pouilly grófnő s azonkívül mint rendesen egész sereg képviselő utazott vele, a kik között ott volt Dániel Gábor, a képviselőház elnöke is.

A jászberényi választók a szokásos díszszel fogadták képviselőjüket. Már Hatvanban 80 tagú küldöttség várta Mallár József, a jászberényi szabadelvűpárt alelnökének vezetésével. Jászberényben a vasuti állomáson ezrekre menő közönség várta a budapesti vendégeket. Apponyi gróft Batho János közjegyző, a szabadelvűpárt elnöke üdvözölte. Azután a vendégeket és a fogadására kivonult polgárokat a kocsi beláthatatlan sora vitte be a városba

Apponyi gróf Koncz Menyhért prépostnál szállt meg, a ki vendégei tiszteletére villásreggelit adott. Apponyi grófné ott fogadta a jászberényi nőegylet küldöttségét, amely az egyesület felügyelete alatt álló leányárvaház védőségét ajánlotta fel neki. Azután a jászberényi nők nevében Baráth Jánosné aranyos jász fejkötőt nyújtott át a grófnénak.

A villásreggeli után Apponyi Albert gróf kíséretével a városháza előtt levő térségre ment, a hol a szabad ég alatt ezrekre menő közönség előtt elmondotta beszámoló beszédét.

Az a diszes állás, ugymond, a melyre a képviselőház bizalma felemelt, bizonyos tartózkodást parancsol abban a tekintetben, hogy a napi politika feladatairól nyilatkozzam. Mégis foglalkozni akar röviden azzal a nyomott hangulattal és idegességgel, amely a politikában tapasztalható s a melyet az új rendszer ellenségei a régi rend visszaállítására akarnak felhasználni. E nyugtalanságnak egyik oka, hogy az új rendszer egyik megalkotója: Horánszky Nándor elköltözött az élők sorából. Egy további oka, hogy a kuriai bíráskodásnak és az összeférhetetlenségi törvénynek hiányai vannak, amelyek alapján sokan az alapjukban véve helyes intézményeknek hitelvesztésére törekednek. A legfontosabb ok azonban az a bizonytalanság, amely a kiegyezés megkötése alatt érezhető. Kétségtelen, hogy a vámközösség alapján csak oly kiegyezést köthetünk Ausztriával, amely mezőgazdasági és ipari érdekeinket egyaránt megvédi. Általában hangoztatják, hogy a mai állapotnál rosszabb kiegyezésbe nem szabad belemenni. De ezt a kérdést nem lehet csak úgy általánosságban odaállítani. Azok a megállapodások, a melyek a magyar és osztrák kormány között 1894-ben létrejöttek, hézagok voltak, mert az új vámtarifára nézve nem történt megegyezés. Ez a megalkotandó új vámtarifa lesz hivatva érdekeinket biztosítani. Bizonyos benne, hogy az új vámtarifa e célját el is fogja érni, mert rossz szabású kiegyezést eza kormány nem fog javaslatba hozni, de más magyar államférfi sem akadna, aki ezt megtenné, sőt határozottan kijelentheti, hogy ily kiegyezésre a magyar parlamentben többség nem volna kapható.

Nyomasztó hangulatot keltenek a katonai követelések is, a melyeknek pedig határt szab a nemzet pénzügyi és közgazdasági teljesítési képessége. Beszédének végén konstátálta, hogy mi d ezek, a melyek a nyomasztó hangulatot előidézik, nem a mai politikai rendszerből erednek, hanem inkább abból a törekvésből, hogy ezt a rendszert kerülő uton megdöntsék.

Apponyi beszédét minduntalan zajos éljenzéssel és helyesléssel szakították félbe választói s beszéde után perczekeig tartott a taps és az éljenzés.

Délután egy óraker a Lehel-szállóban lakoma volt, a melyen mintegy kétezeren vettek részt. Az első felköszöntőt Apponyi gróf a királyra mondotta. Utána Koncz Menyhért prépost szólalt fel s általános nagy tetszés mellett Apponyi gróft, nejét és gyermekeit éltette. Bagossy alispán, Czigán polgármester a vendégeket köszöntötték fel. Délután még Koncz Menyhért vendégei voltak Apponyiék s azután visszautaztak a fővárosba.

A haza utazást kellemetlen incidens zavarta meg, a mennyiben a vonat közvetlenül a jászberényi pályaudvar mellett géptörés következtében megállt s az utasok csak két órai késéssel érkezhettek vissza a fővárosba.

A csongrádi mandátum.

A csongrádi választókerületben tudvalevőleg Baross Jánost választották meg Hegyi Antal plebánossal szemben. A Hegyi-párt a mandátumot petícióval támadta meg s a Kuria el is rendelte a vizsgálatot.

A bizonyítás befejeztetvén, a Kuria I. választási tanácsában tegnap volt a kérvény folytatolagos tárgyalása Paiss Andor elnöklei alatt. Előadó: *Tergovcsics* István kuriai bíró.

Az előadó részletesen ismertette a terjedelmes anyagot, amelyből kiemeljük a következő jellegzetesebb vallomásokat:

A Kuria elrendelte a vizsgálatot többek közt arra, vajjon igaz-e, hogy Baross János *Tekolics* Imre választónak arra az esetre, ha rá szavaz, trafik-engedélyt ígért. Erre a körülményre kihallgatták *Tekolics* Imrét, aki azt válaszolta, hogy ő panaszkodott Barossnak azon, hogy a tőzsde engedélyt már másodízben megtagadták tőle. Erre Baross így felelt:

— Most nem segíthetek a baján, mert választás előtt vagyunk.

Egy másik választónak *Marnyó* Mihálynak Baross állítólag azt ígérte, hogy az esetben, ha rá szavaz, vejét Csongrádra helyezteti át. A vád nem bizonyult valóznak.

Fekete Lajos vendéglős vacsorát adott a Dévai-féle vendéglőben. A petíció ezt a lakomát pártvacsorának keresztelte el, melyet állítólag Baross fizetett. *Fekete* azt vallja, hogy 50-dik születésnapja alkalmából rendezte a vacsorát.

Ugyanígyen lakoma folyt le a választás előtt *Kaszaliczky* Dénes vendéglőjében. A korcsmáros azt vallja, hogy a vacsorát a szabadelvű párt tiszteletére rendezte s akik azon részt vettek, mind régi szabadelvűpártiak. Az igaz, hogy szabad evés-ivás volt.

Ugyancsak *Szlávik* János korcsmájában is szabad evés-ivás volt. A vendéglős azt vallja, hogy a lakomát azért rendezte, hogy megszabadult a *Népkert* bérlététől. *Neuschwenzer* Lajos korcsmájában pedig azért volt dinom-dánom, hogy az októ-

a feleségedet, aztán hallgass meg és engedelmeskedjél!

* * *

Néhány nap múlva nagy társaságot hívtunk meg ebédre. Az ebéd pompás volt, a hangulat teli örömmel, a p zsgő sem hiányzott a pohárból.

Az ebéd végén valami témáról beszélgettünk, amelyhez én is hozzá szóltam. *Germaine* felpattan s éppen az ellenkezőjét állította. Én hevesen visszafelcsem, ő még hangosabban. Több sem kellett; feléje szöktem és mielőtt bárki megakadályozhatott volna, gyengéden megintöttem.

Valamennyi vendég egyszerre közénk sietett, de *Germaine* mit sem akart hallani a kibéklésről.

— Önök a tanuim, — kiáltott izgatottan. — Jól van! Majd lesznek szívesek eljönni velem a bíróhoz. Majd szerzek én magamnak elég-tételt! . . .

És minden kérése ellenére, dühösen eltávozott, becsapva maga után az ajtót.

Másnap már beadta a lemondását.

Ügyvédje valami távoli rokona volt, aki nagy buzgalommal vitte a pörét. Hála jó összeköttetéseknek, fél év után már el is választott bennünket. A bíró engem mondott vétkesnek. Én pedig megnyugodtam az ítéletben.

Germaine tehát szabadá lett s első dolga volt eladni birtokát, amiért vevője készpénzt

számlált a kezei közé. Ezzel a pénzzel *Germaine* hozzáj sietett.

— Menj! — mondta. — Fizesd ki a 300.000 frankot, ne feledd a nyugtát. Mire visszajössz, itt találok kényelembe a te kicsi feleségedet.

— Drága *Germaine*!

— Ah, míg ez a valópör huzódott, ugys oly nehezemre esett, tolvaj módra láthatni csak téged, este — alkonyat után . . . Ha véletlenül észre vettek volna, a bíróságsohasem oldotta volna föl a házasságunkat . . .

— Az bizonyos.

— De így! . . . Oh, milyen boldog vagyok most! Tudod-e, amióta nem vagy a férjem, még százszorta jobban szeretlek?

Ez az állapot azonban nem tartott soká, néhány hét után ismét egybekeltünk, még pedig ugyanazon anyakönyvvezető előtt, aki először összeesketett. A jó ember csodálkozva nézett reánk, alig akarta elhinni, hogy nem tréfa az egész.

Második házasságunk boldogsága pedig még fölülmúlta az elsőét. Volt benne valami regényesség, ami a nőknek mindenkor tetszetős; mi férfiak pedig a feleségünk szenvedélye szerint érezünk. Financziánk is pompásan sikerültek, jövedelmünk csakhamar megkészsereződött! az a két bájos gyermek pedig, akiknek szerelmünk adott életet, betetőzte boldogságunkat.

ber 1-én bevonuló ujonczok még egyszer kimulathassák magukat.

Bárdos Rókus tanu mind a négy lakomán részt vett, egyik helyen sem fizetett. Hogyan milyen alkalomból rendeztetek, nem tudja. A lakomák közül kettőn Baross is részt vett. Így vallanak a többi tanuk is.

Tekintve, hogy még több, mint 300 tanuvallomás ismertetése van hátra, valószínű, hogy a vizsgálat anyagának előadása még a mai napot is igénybe veszi.

A Szigligeti-Társaság közgyűlése.

Csendes, viharmentes volt a Szigligeti-társaság tegnapi közgyűlése. A fiatalok közül egy-kettő ment el, az sem maradt ott végig s az ottmaradtak sem szólaltak fel. Csöndesen, egyhanguan folyt le a közgyűlés. Ott voltak:

Rádl Ödön elnök, dr. **Imrik** Péter alelnök, dr. **Bodor** Károly, dr. **Adorján** Armin titkár, **Winkler** Lajos titkár, dr. **Sarkadi** Lajos, **Hoványi** Géza, dr. **Váradi** Ödön, **Huzella** Gyula, dr. **Várnai** Ferencz, dr. **Edelmann** Menyhért, dr. **Gyémánt** Jenő, dr. **Krüger** Aladár, **Sas** Ede, ifj. **Márkus** János és mások.

A titkári és számvizsgálói jelentést felolvasottak vették, minthogy a tagoknak kézbesítették. Új számvizsgálóul megválasztották dr. **Szombathy** Istvánt.

A tagdíjak kérdése.

Érdekes vita fejlődött ki a legégetőbb kérdés, a tagsági díjak ügye körül.

Ehhez dr. **Hoványi** Géza szól először. Igen helyesen arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendes tagok ne fizessenek díjat, miután ők szellemi munkájokkal támogatják a társulatot. Abban pedig éppen méltánytalanságot és helytelen eljárást lát, hogy az irodalmilag működő, irodalmi érdemeket szerzett tagot kitűnjő tagjai sorából egy irodalmi társaság csak azért, mert az illető nem fizetett tagsági díjat.

Ugyanennek a hívéül vallotta magát az elnök, **Rádl** Ödön is.

Dr. **Kurländer** Ede azt az indítványt teszi, hogy a tagokat szólítsák fel, vajjon miért nem fizetnek? Ha valakinek anyagi viszonyai nem engedik meg a fizetést, azoknak engedtesse el a tagdíjak.

Dr. **Hoványi** Gyula ezt nem tartaná helyesnek, hogy **Kurländer** indítványának elfogadása esetén a tagok közt első és másodrendű tagokat kreálnának. Ezzel kapcsolatban rámutat az alapszabályok ama hibájára, hogy indítványokat a közgyűlésen lehet felvetni megjelölés nélkül.

Az elnök kimondja azt a határozatot, hogy a közgyűlés a tagsági díjak kérdését annak bonyolult volta miatt a választmányhoz utalja és egyuttal, tapasztalván az alapszabályok hiányos voltát, felkéri a választmányt az alapszabályok revideálására. A mint a munkával a választmány készen lesz, az egészet rendkívüli közgyűlés elé terjesztik.

Az évkönyv ügye.

Dr. **Kurländer** Ede kifogásolja azt, hogy az évkönyvet nagyon gyakran adják ki és sok költséget fordítanak rá.

Rádl Ödön elnök felvilágosításul megjegyzi, hogy az idén a társaság tizedik életévét tölti be s ezért jelenik meg a harmadik kötet.

Dr. **Hoványi** Gyula azt kívánja, hogy az évkönyv sürűbben jelenjék meg, mert a

társaság működése abban tükröződik vissza legjobban.

Dr. **Kovács** S. János szeretné, hogy a felolvasó ülések ne a kir. kath. jogakadémiában, hanem más tágabb helyiségben tartassanak meg.

Az elnök felvilágosításul megjegyzi, hogy az ünnepélyes ülések eddig is a Kereskedelmi Csarnok disztermében tartattak, ellenben más gyűlésekre bizony akárhányszor a jogakadémia is tulságosan nagy volt.

Az egyesület az elnök válaszait tudomásul vette és egyhangy lelkedéssel szavazta meg a jubiláris évkönyv költségeit.

A drámapályázat.

Dr. **Imrik** Péter szépen megírt bírálói jelentését felolvasottak tekintették s többek felszólalása után hozzájárultak ahhoz, hogy a pályadíj nem adatik ki, ellenben *ugyancsak 800 korona pályadíjjal újabb pályázatot* irnak ki.

Dr. **Edelmann** Menyhért indítványozta, hogy a négy kiemelt pályamű szerzője kéresék fel neve közlésére, hogy e négy dráma a nyilvánosság előtt megdicsértessek.

Dr. **Váradi** Ödön csatlakozik az indítványhoz, hogy így a megdicsért művek szerzői legalább erkölcsi elismerésben részesüljenek.

A kérdéshez dr. **Imrik** Péter és **Rádl** Ödön szoltak hozzá.

E felszólalások folytán a közgyűlés elhatározta, hogy felhívja a szerzőket, jelentkezzenek pályaműveik átvétele végett s a mennyiben ilyképen a megdicsért művek szerzői jelentkezni fognak, azok nevei hozassanak nyilvánosságra, a mennyiben a szerzők ehhez beleegyezésüket adják.

Dr. **Imrik** Péternek a drámai pályázat eredményéről szóló jelentés gondos és szakavatott szerkesztéseért, valamint a pályabíró-ság többi tagjainak fáradozásukért a közgyűlés dr. **Gyémánt** Jenő indítványára köszönetét fejezte ki.

A Pázmány-egylet Egerben.

Az Országos Pázmány-egyesület tavaly Nagyváradon megkezdett vidéki akcióját sikerrel folytatta vasárnap Egerben, hova az egyesület választmányi tagjai közül ez alkalomra kirándultak dr. **Margalits** Ede elnök, dr. **Kiss** János alelnök, **Auer** István, **Bán** Aladár, **Ernst** Sándor, **Izsóf** Alajos, **Kincz** István, **Kovács** J., **Mihók** Sándor, dr. **Notter** Gyula, **Ságh** József, **Sziklay** János, dr. **Vrabélyi** Armand, dr. **Vucskics** Gyula, kikhez csatlakoztak az egyesületnek egri tagjai dr. **Párvy** Sándor, dr. **Huttikay** Lipót és **Macki** Valér.

A Pázmány-egylet tagjait a vasutnál dr. **Párvy** Sándor apátkanonok az egri egyházmegyei irodalmi egylet érdemes elnöke fogadta és a jogakadémiai ifjúság részéről a **Dobókurucz brigád** magyar ruhás leventéi.

A választmányi ülést d. u. 4 órakor tartották meg. **Margalits** elnök bejelentette, hogy az utolsó ülés óta 2 alapító, 8 rende. és 17 pártoló tag lépett az egylet tagjai közé, az új tagok hosszú sorozatát a **nagyvárad-központi** esperesi kerület nyitotta meg, mely ilyen módon is óhajtja támogatni a kath. írók és hírlapírók üdvös törekvését; bejelentette továbbá az elnök, hogy az egylet segítő alap-tőkéje az újabb adományokkal csaknem 30.000 koronára rug; referált továbbá a segélyezésekről; állandó segélyben — évi 400 kor, — részesíti az egy-

let az Aldor-árvákat és egy beteg hírlapíró, ki háromszáz koronát kap. — Elnök indítványára ezüst emléktárgyat ajánl fel az egylet **Zichy** Gyula gróf kamarásnak, aki oly előzékeny szíveséggel volt segítségére a Pázmány-egylet zárandoklatának és a magyar zárandoklatoknak.

A választmányi ülés után fényesen sikerült **irodalmi ünnepélyt** rendezett az egylet az egri lyceumnak klasszikus szépségű nagytermében, melyet zsufolásig megtöltött Eger város lelkes közönsége. A szépségükről és hazafiságukról híres egri nők — élükön **Kállay** főispán feleségével — igen nagy számban vettek részt az ünnepélyen. Ott voltak a megyei, városi és állami hivatalok és intézetek főnökei ugyszólván kivétel nélkül mind megjelentek. A káptalan tagjai valamennyien élükön **Pánthy** Endre nagyprépost és **Szelle** Gábor felszentelt püspök.

Az ünnepélyt a méltán hírneves **Egri Dalkör** Dallünnepen című pompás éneke nyitotta meg, mit persze frenetikus éljen és taps követett még Egerben is, a hol pedig el van kényeztetve a közönség műérzéke. Utánna az egri irodalmi társulat nevében annak elnöke, dr. **Párvy** Sándor apát-kanonok üdvözölte a Pázmány-egyletet; beszéde emelkedett szellemű essay volt az irodalmi irányokról. Ennek méltó folytatása volt dr. **Margalits** Ede válasza, melyben ismertette a Pázmány-egylet célját és törekvéseit. Majd **Bán** Aladár, az ismert nevű költő s finn fordító (budapesti állami főgymnáziumi tanár) három szép verset olvasott fel, melyeknek egyikét holnap közöljük lapunk tárczájában.

Utána dr. **Huttikay** Lipót, egri jogakadémiai tanár tartott előadást az életből az életnek czimvel, melyben az irodalom, politika és társadalom ferdeségeit ostromozta eleven színekkel.

Mindvégig zajos tetszést keltve olvasta fel ezután igazán sikerült humoreszkjét dr. **Vrabélyi** Armand, a budapesti kath. körnek kedveltségt humoristája. Végül az Egri Dalkör által ritka praecizitással előadott szózat zárta be a szép irodalmi ünnepélyt.

Este fél 8-kor dr. **Párvy** Sándor ötven terítékű gazdag lakomát rendezett a Pázmány-egylet tiszteletére, melyen a rendezőkön kívül részt vettek a közélet kitűnőségei: **Majzik** alispán, **Jancsovich** polgármester, **Zalár** az ősz költő (nyugalmazott alispán), a törvénytörvény elnöke stb., stb. A lakomán természetesen egymást sürűn követték a szellemes tósztok. Vacsora után a vendégek egy része elutazott, másik pedig a jogász ifjúság nyári multságára sietett, hol kedélyesen töltötték az időt a vonat indulásáig.

UJDONSÁGOK.

TAJHEKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Május 27. Katholikus majális.
Május 31. Értékezet a városi ingatlanok eladása tárgyában.

* **A 48-as muzeumból.** Az 1848-49-iki és Kossuth ereklye-muzeum kiállítása még csak igen rövid ideig lesz Nagyváradon. A kiállítás nemsokára Kolozsvárra megy. A közönség figyelmébe ajánljuk azon körülményt, hogy a belépődíjak igen mérsékeltek; személyenként csak 20 krajczár. A kiállítás néhány napig állandóan megtekinthető reggeltől estig.

* **Bérmálás.** A bérmálás magasztos szentségét adta fel *Radnai* Farkas püspök vasárnap Körözs-Ladányban 315 és hét-főn Szeghalmon 100 gyermeknek. Az ártatlan vallásos kisdedek megedzödtek a hitben s erősek, áthatatosakká tettek a rossz legyőzésére és a jó, vallásos cselekedet magasztalására. — Mindkét helyen *Radnai* Farkas tartotta a szent misét fényes segédlettel. A bérmáláson jelen voltak a dévaványai esperes-plebános és *Kny* Antal esperes plebános a békési kerület szeretett lelkipásztora. Körözs-Ladányban a püspököt, valamint kíséretét *Fetser* Antal kanonokot és dr. *Szemethy* Géza püspöki titkárt, gróf *Merán* fogadta és látta el magyaros, főúri vendégszeretettel, mint a gróf *Wenckheim* kegyurak megbizottja.

* **Ülések a városházán.** Ezen a héten ismét egymást éri a különböző bizottságok tárgyalása. Ma kedden, május hó 27-én a délután 3 órakor a vámszámadások megvizsgálására kiküldött bizottság tart ülést s ugyancsak ma, kedden délután 5 órakor a színügyi bizottság ülésezik. — Május hó 30-án, pénteken délután 3 órakor a város szépművészeti és közlekedési szakbizottsága tanácskozik az alábbi ügyek felett, szombaton, május 31-én délután 3 órakor pedig a városi ingatlanok eladási sorrendjének megállapítására kiküldött bizottság ülésezik. — A szépművészeti és közlekedési szakbizottság pénteki ülésén a következő ügyeket tárgyalják:

1. Uttest burkolására s gyalogjárda készítésére tett ajánlatok és mintakövek felülbírálata;
2. *Rimanóczy* Kálmán és társa kérelme az ezredévi emléktéren kiülő hely engedélyezése iránt;
3. Tűzoltószakaszvezető lakás felülbírálata;
4. Kápolnatér rendezésének kérdése;
5. Koldusápoló intézet kérelme a *Páris-patak* részleges rendezése iránt;
6. A muzeumpark Fő-utca felőli kerítésének átépítése iránti kérelem.

* **Tisztelgések** *Sipos* Orbánnál. *Sipos* Orbán kir. tanfelügyelőt Vasárnap délelőtt városunk előkelőségei és az intézetek tanárai testületileg keresték fel, hogy névnapja alkalmából meleg, őszinte ragaszkodásuknak és tiszteletüknek kifejezést adjanak. A róm. kath. tanítóképző intézet *Nogely* István vezetése alatt, az *Auspitz*-intézet vezető férfiai, a Biharvármegyei Tanító Egyesület, a Községi Tanítók Egyesülete és a Nagyváradi Zeneiskola *Réz* Mihály vezetése mellett, az orth. zsidó iskola tanári kara *Gábel* Jakabbal élükön, a polgári fiúiskola *Winkler* Lajossal és a polgári leányiskola öv. *Rechtne* Bauer Zsófia vezetése alatt. Ezenkívül városunk kitűnőségei teljes számmal keresték fel az ősz tanférfit, hogy személyesen nyilvánítsák ragaszkodásukat.

* **Ügyvédi iroda áthelyezés.** A nagyváradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. *Reiner* Albert ügyvéd székhelyét Nagyszalontáról *Berettyó-Ujfalu*ba tette át.

* **Beköszöntött a jó idő.** A gazdák réme: Orbán napja szerencsére a nélkül elmúlt, hogy a már előbbi fagyok által részben tönkretett termésben újabb kárt okozott volna. Kellometlen, hűvös idő volt, némi esővel, de a fagy, zivatar elmaradt. Tegnap pedig beköszöntött az első verőfényes, meleg tavaszi nap, de olyan széllel, hogy felkavarta az egész város porát s a járókelők szeme közé hajította. Késő délután elalott a szél s a kellemes este nagyon sok sétálót csalt ki a korzóra és a Fő-utczára. Talán csak megembereli már magát az időjárás.

* **A tőkeadó lajstrom közszemlén.** Nagyváradi város összes városrészeire vonatkozó és a kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével előlátott folyó 1902. évi tőkekamat-adó kivétési lajstrom az 1883. évi XLIV törvényzikk 18. §-a értelmében (folyó évi május hó 28-tól június 4 ik napjain át 8 napi közszemlére a városi adóhivatal 2-ik számú szobájában a II-ik kerület Ujváros és Külváros városrészekre nézve, a 7-ik számú szobájában az I-ső kerület Olasz és a III-ik kerület Váralja, Velence, Csillagváros és a Hegyre nézve azon figyelemzetéssel tétetik ki, miszerint érdekelt adókötelesek a jelzett lajstromban terhükre előírt adót ott megtekinthetik s az elleni nemtaláni felszólalásaikat azon adózók, kik ezen adónemmel már az előző évben is megróva voltak, a lajstrom közszemlére kitételének napját követő 15 nap alatt, azok pedig, kik ezzel a folyó évben először rovatnak meg, ezen adójuknak adókönyvecskéjükbe történt bejegyzését követő 15 nap alatt — a városi közigazgatási bizottsághoz czimezve — a kir. pénzügyigazgatósághoz írásban benyújthatják. A később benyújtott felebbezés érdemi tárgyalás alá nem fog vétetni. Nagyváradi, 1902. május 22. *Városi adóhivatal.*

* **A gyermek-kórház létesítése.** A néhai *Sztaroveszky* Imre nagylelkű hagyományából felállítandó nagyváradi gyermekkórház módosított alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta. Tudvalevőleg a belügyminiszter kijelentette, hogy ha Nagyváradi városa a törvényben előírt módon szereli fel és rendezi be a gyermekkórházat, hajlandó megadni a kórháznak a nyilvánossági jogot, s a vagyontalan szülők gyermekei után az állam fizeti az ápolási díjakat. A miniszteri kiküldött szakértő a város által készített felszerelési terveket megfelelőnek találta, tehát most mi sem áll utjában, hogy Nagyváradi városa mielőbb létesítse ezen nagyfontosságú humánus intézetet s gazdagítsa a város közegészségügyi intézményeinek számát.

* **Százezer koronás váltóhamisítás.** A fővárosban szenzációs váltóhamisítás történt: egy már öszülni kezdő ügyvédjelölt, a ki ötvenéves kora dacára még mindig nem tette le az ügyvédi vizsgálatot, körülbelül száz-ezer koronányi váltó hamisítása után megszökött a fővárosból. *Jahr* Miksának hívják s tegnapig dr. *Schneger* Károly ügyvéd irodájában dolgozott, a Szív-utca 18. szám alatt. *Jahr* valószínű típusa volt az ősjogásznak, a ki irodai munkáján kívül házladással és pénzközvetítéssel is foglalkozott. Főnöke bizalmát teljes mértékben birta, ugyanarra, hogy még privátvagyonra kezelését is reá bízta. Szenvedélyes lóversenylátogató és mako játékos volt, de nem igen játszott valami nagy szerencsével; ismerősei azt beszélik, hogy azért nem jutott mindaddig az ügyvédi diplomához, mert mindig elveszítette a vizsga díját. A följelentést főnöke: dr. *Schneger* Károly tette ellene a rendőrségen, mely most lázasan keresi; *Jahr* nős ember volt.

* **Karbolsavat ivott.** *Gergely* Agoston városi adóvégrehajtó neje *Seemann* Klára 70 éves, Korona-utca 250 sz. lakásán 24-én éjszaka tömör-karbolsavoldatot ivott. Tettét 11 óra tájban hazaérkezett férje vette észre, ki dr. *Havas* Zsigmond orvost hívta az eszméletlen állapotban levő asszonyhoz. Beszállították a kórházba. Allapota reménytelen. Hátrahagyott levelében 9 hónap óta tartó súlyos betegségét említi tette okán.

* **Rendőri hírek.** *Pusztai* István cselédétől tegnap délután, míg a Nagypiac téren a komédiás sátor előtt bámészkodott, ezüst zsebjátékát lánczostól ellopták. Nyomozás folyamatban. — *Talált eb.* Egy fehér színű kölyök fox-terrier kutyát találtak tegnap délelőtt a Ligetben. Az elgázolt és meglehetősen sérült kutya tulajdonosa ha holnapig nem jelentkezik *Mendelényi* Béla rendőrfogalmazónál, a kutya a gyepmesternek adatik ki kiirtás végett.

* **Rákóczy sirjánál.** Magyar urakból és képviselőköl álló nagyobb társaság lerándult Konstantinápolyba a pünkösdi ünnepekre, köztük dr. *Barabás* Béla városunk képviselője. Az illusztris társaság Pünkösdi napján elzarándokolt a lazaristák templomába, hol II. *Rákóczy* Ferencz és *Zrinyi* Ilona hamvai nyugosznak s itt misét hallgatva, impozáns bábérkoszorút, nemzeti színű szalaggal helyeztek a nagy magyar sírokra. Tanúságot tettek a látogatók arról, hogy mily kegyelettel őrizik a lazarista atyák ez áldott hamvakat s hisszük, hogy a lazaristák betelepítésével meg fog oldatni ez a régi nemzeti óhajlás is, hogy e drága hamvak hazai földben nyugodhassanak.

* **Rostand plagizált.** Amerika egyik bírja betiltotta Rostandnak »Cyrano de Bergerac« című nagy sikerű színművét, mert rástűtötte, hogy plágium. Az irodalmi pör három esztendeje kezdődött. *Gron* S. chikagoi lakos, a panaszos azt állította, hogy »The Merchand Prince of Corneville«, czímen régebben darabot írt és Rostand ebből az ő darabjából csinálta meg *Cyránót*. Mind a két darabban nagy orru ember a hős s a helyettes szerepe is teljesen egyforma bennük. A bírós. *Kohlsaaf*nak a hívják, plágiumot bebizonyítottak tekintette s azóta a *Cyránót* a Egyesült Államokban nem szabad előadni.

* **Ötvenkoronások Nagyváradon.** Van-e valami érdekesebb téma a pénznél? Akár sok, akár kevés van belőle, a halandó ember eltöpreng rajta egy hosszú életen át. A kinek sok van, az telhetetlen vágygal még többet akar, akinek pedig keveset juttatott a sors, az ádáz dühvel vágyik az után. Nos, hát ha az a kis összeg, amely tegnap érkezett Nagyváradra, egy szocialista módon közös vagyonná válna, sok ember vigadna örömeiben. Az *Osztrák-Magyar Bank* nagyváradi fiókjához ugyanis vasárnap egy millió értékű új ötven koronás bankjegy érkezett. Tegnap hozták forgalomba ezeket a csinos kis banknótákat, amelyről annyit írtak már az újságok, de amelyek a szegény ember fantáziáját aligha izgatják. Mert ha úgy véletlenül téved is hozzá egy-egy, úgy is tul kell adni rajta hamarosan.

* **Halálozások.** *Tóth* György nagyváradi polgár, élete 47-ik évében elhunyt. Temetése tegnap, hétfőn délután ment végbe a kolozsvári-utcai gyászháztól. A temetést *Gabriely* Lajos plebános végezte. A koporsón sok szép koszoru volt, amelyekkel a gyászoló család, a rokonok és jó ismerősök rótták le kegyeletüket. Béke poraira! — *Lőw* Gyula nagyváradi kereskedő tegnap 48 éves korában meghalt Budapesten. Az elhunytban *Loránt* (*Lőw*) Dezső hírlapíró, az ugrai kerületben volt képviselője volt a bátyját gyászolja. A temetése ma délután lesz.

* **Allamsegély a belényesi ipariskolának.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratban értesítette Biharvármegyét, hogy a belényesi iparostanoncziskolának ez évre 800 korona államsegélyt engedélyezett.

* **Bosszuálló suhancz.** *Gerő* Lajos 25 éves óras iparos nejével együtt az elmúlt éjszaka lakodalomban volt V.-Velenczén. A lakodalmas ház előtt összegyülekezett kíváncsiak közül valaki kavicsokat dobált az udvarra. *Gerő* ezért az ott áldogáló egyik suhanczot összeszidta. Midőn *Gerő*ék úgy éjfél tájban hazaindultak, a Kolozsvári utcán említett suhancz egy doronggal *Gerő*re támadt és kétszer úgy föbe ütötte, hogy *Gerő* eszméletlenül összesesett. A súlyosan sérült kocsin dr. *Barna* Armin orvoshoz vitték, ki bevarrta fejsebét. Időközben *Kovács* János rendőr az üzbe vett tettest elfogta és bekísérte. *Sas* Gábor 18 éves helyi illetőségű fuvaros legény, ki a szidalmakért állt bosszút. Lezárattott.

Igazságszolgáltatás.

Juhász-bosszu.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

A múlt év május 8-án *Biró Lajos* és *Juhos József* juhászlegények régi haragosukat, *Szilágyi János* juhászlegényt meglesték és midőn este a karámba igyekezett, agyonütötték juhászbójáikkal. Az elkövetett gyilkosság vádját pedig hogy magukról elhárítsák, a holttestet a körülbelől félóránnyira eső vasúti sínekre vitték. A rejtélyes gyilkosságot, mely hosszú ideig tartotta rettegésben a falubelieket, a csendőröknek sikerült kinyomozni, s a fiatal 22—23 éves gyilkosok a múlt év október 24-én megtartott esküdtszéki tárgyaláson kerültek szándékos emberölés büntetével vádolva a vádlottak padjára.

Mind a ketten állhatatosan tagadtak, azonban a falubeliek vallomásai, valamint a bűnjelek halmaza miatt beigazolást nyert a gyilkosság s a kir. törvényszék mint esküdtbíró *Millye Gyula* kir. ítélő táblai bíró elnöklete alatt *Biró Lajost* 14 évi és *Juhos Józsefet* 12 évi fegyházra ítélte.

A védők ezen ítélet ellen semmisségi panasszal éltek s az ügy a kir. Kuriához került felülbírálás végett, mely az esküdtszéki ítéletet részben semmisítette meg. Jóváhagyták a *Juhos József*re szóló rendelkezést, míg az ítéletnek *Biró Lajos*ra vonatkozó részére új bizonyítási eljárásnak folyamatba vételét rendelték el.

Az ügygel tegnap foglalkozott a kir. törvényszék mint esküdtbíró *Nagy Ferencz* kir. törvényszéki elnök elnöklete alatt. Szavazó bírák voltak: *Grám Sándor* és *Debrezeni József*, a vádhatóságot dr. *Nagy Géza* kir. ügyész képviselte, védő volt dr. *Ertsey Péter* ügyvéd.

Az esküdtbíró megalakítása és a vádlott vallomása után a tettes társát, *Juhos Józsefet* hallgatták ki.

Az első ízben megtartott esküdtszéki tárgyaláson mindketten tagadtak, *Biró Lajos* most is konokul tagadott, *Juhos József* azonban a rabság által teljesen megtörve töredelmes vallomást tett. Részletesen elmondta, miként állapították meg közösen a gyilkosság tervét s mintán megölték, a kampós juhász botra fektetve azért szállították a jó félóránnyira eső vasúti sínekre, hogy a gyilkosság gyanúját elhárítsák. Elmondta töredelmesen azt is, hogy a dolognak kiderülése esetén milyen vallomást fognak tenni a törvény előtt és kijelenti, hogy a múltban tett vallomása azért nem egyezik a jelenlegivel, mert akkor az előzetes megbeszélés szerint vallottak mind a ketten.

Szilágyi *Biró* egykori szeretőjének elcsábítása miatt haragudott, ki több ízben történt korcsmai összeszólalkozás után határozta el magát e véres tette. Gyenge testalkatánál fogva képtelen lévén a gyilkosság elkövetésére, fenyegetések és ígéretek árán rávette sógorát *Juhost*, kivel a gyilkosságot végre is hajtották.

Juhos ezen vallomásaira több ízben kijelenti a vádlott, hogy hazudsz, de *Juhosnak* tiszta nyíltsággal elmondott állításai keil, hogy a ténynek megfelelőek.

Az ügyben még 10—12 tanút hallgattak ki, a kik azonban csak hallomás után tudnak azt, amit a gyilkosságról.

Az idő előrehaladottsága miatt a perbeszédre, verdíkt és ítélethozatalra valószínűleg csak ma kerül a sor.

EGYESÜLETEK.

A kath. kör választmányi ülése.

A nagyváradai kath. kör választmánya e hó 28-án, szerdán délután fél hat órakor választmányi ülést tart a Kath. kör helyiségében.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Kedd: Az arany ember.

Szerda: A parasztbecsület és Troubadour. (Vasquez D'Molina grófnő és Alberti Werner felléptével.)

Szenzációs vendégszereplések.

Somogyi Károly színigazgató, tapasztalván a pótídeybeli lanya színházpártolást, kitűnő eszmét fog megvalósítani. A pótídey elsőrangú művésznők vendégfellépéseivel fogja kitölteni. A magyar színpad első csillagai jelennek meg egy-két estére Nagyváradon. Eltekintve a legközelebb fellépő *Vasquez grófnőtől*, a pótídey további heteiben a nagyváradai színház vendégül fogja üdvözölni a magyar színpad csalogányát, *Blaha Lujzát*, továbbá *Küry Klárát*, *Z. Bárdy Gabit* és *Márkus Emiliát*. Különösen *Blaha Lujza* fellépése jelent eseményt, úgy halljuk, a kitűnő művésznő fel fog lépni a *Huszárcsinyben*, a *Gyimesi vadvirágban* és a *Szókimondó aszszonyságban*.

Vasquez D'Molina grófnő Nagyváradon. Nevezetes esemény színhelye lesz szerdán a Szigligeti-színház, melynek szezonját a legkiválóbb fővárosi művészek vendégszereplése zárja be. Szerdán a m. kir. Operaháznak két illusztris tagja *Vasquez D'Molina grófnő* és *Alberti Werner* lépnek fel. Első alkalom, hogy a vidéki közönség egyszerre két ilyen kiváló vendég művészetében gyönyörködhetik, és így érthető, hogy már tegnap mikor elterjedt a híre a szerdai érdekes színházi estének temérdek előjegyzés történt, úgy hogy a nézőtér ez alkalommal minden kétséget kizárva zsúfolva lesz.

Vasquez Molina grófnő, a magyar királyi Operaház első primadonnája ezuttal először vendégszerepel vidéki színpadon. Erre a vendégszereplésre *Alberti Werner* a nálunk annyiszor ünnepeelt tenorista kapacitálta, aki elragadtatással nyilatkozott a nagyváradai művelt közönségről, mely annyiszor adta tannjelét annak, hogy méltányolni tudja a komoly éaekművészetet.

Az Operaház e két uralkodó csillagának vendégszereplése alkalmából természetesen a nagy költségre való tekintettel kénytelen az igazgatóság a helyáratat 25%-kal felemelni s az előadás bérlétszűnetben tartatik. Jegyek már ma délelőtt 10 órától kezdve előre válthatók. A bérlők jogai szerdán déli 12 óráig fentartatnak.

Az emlékezetes szerdai színházi estén a *Parasztbecsület* kerül színre, amelyben *Turidudt Alberti Werner*, *Santuzzát Vasquez D'Molina grófnő* fogja énekelni. Ezenkívül előadják a *Troubadour* harmadik felvonását, amelyen ismét szép alkalma nyílik mindkét illusztris vendégnek művészetével brillírozni.

Kérelem a nagyérdemű közönséghez!

A nagyváradai ipartestület, a nagyérdemű közönség jóakarati szives támogatása és hozzájárulásával 1896 ik évi május havában egy menházat nyitott meg, melyben jelenleg 10 munkára képtelen rokkant agg iparos, életfogytiglan tartó ellátásban részesül, egy pedig havi segélyt élvez; ezen emberbaráti intézményünk javára, *Somogyi Károly* színigazgató ur a Szigligeti-színházban 1902. évi május hó 27-én kedden egy színelőadás megtartását volt szives felajánlani »Az arany ember« című színmű előadásával.

Felkérjük a nagyérdemű közönséget és az iparos polgárságot, hogy az eddig gondozás alatt levő elaggott iparosok és a még további felvételre utalt agg iparosok érdekében ezen jótékonycélú előadást szives megjelenésük által támogatni kegyeskedjenek.

Felülfizetések szivesen fogadva hirlapilag nyugtáztatnak.

A nagyváradai Ipartestület jótékonyági bizottsága nevében

Nagyvárad, 1902. május 27.

Jankovich János,
ipartestületi főjegyző.

Bertsey György,
ipartestületi elnök.

P. Márkus Emma vendégfelléptei.

A budapesti Nemzeti színház kiváló művésznője *csütörtökön* este kezdi meg a négy estére terjedő vendégszereplését, amikor is *Brioux »Vörös talárja«*-ban *Janette* szerepét játssza.

Székely Anna, társulatunk egyik kiváló énekesnője már e héten megkezdte néhány heti szabadságidejét s már ebben a szezonban valószínűleg nem is fog fellépni. A művésznő szerepeit a *Küry Klára* vendégszereplése alkalmával *T. Pogány Janka* fogja játszani.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 236.

Pótbérllet —.

Ma, kedden, 1902. május 27-én

Az arany ember.

Színmű.

S Z E M E L Y E K:

Timár Mihály	— — —	Szarvasi Sándor
Trikálsz Euthim	— — —	Bognár János
Timea, leánya	— — —	E. Kovács M.
Terézia — — —	— — —	Somogyiné
Noémi, leánya	— — —	H. Novák Irén
Kristyán Tódor	— — —	Tóth Elek
Granicár tiszt	— — —	Koháry

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászkék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdeté 7 és fél órakor, vége 10 órakor.

Holnap szerdán, május 28-án

A parasztbecsület.

Opera.

Ezt követi:

TROUBADOUR

3-ik felvonása.

MULATSAG

A katolikus majális. Ma lesz a Püspök-fürdőben a tavaszi mulatságok legsikerültebbje, a katolikus majális. A mi kedélyesség terem a fiatal lélekben, ezen a majáliston mind együtt lesz található. Jó kedv, fesztelen han-

gulat és előkelőség jellemzik a katolikus kör mulatságait, melyek évek óta Nagyváradi keresztény társadalmának színét-javát, a legszebb nagyváradi leányokat egyesítik. A mai majálisra is úgy a városból, mint a vidékről számosan készültek, sőt lesznek vendégeink az ország távoli vidékeiről és a fővárosból is. Az agilis rendezőség eddigi fáradozásai tehát bő jutalmat nyernék az előkelő és nagyszámú vendégsereg részvétele által.

TANUGY.

Ertesítés.

A helybeli premontrai főgymnáziumban a magán tanuló irásbeli vizsgálata f. é. június hó 13-án (pénteken) a szóbeli pedig június 14-én (szombaton) lesz.

Nagyváradi, 1902. május 27.

Az igazgatóság.

TAVIRATOK.

Uralkodói találkozó.

Budapest, május 26. (Saját tud. táv.) Az oroszok csárja, *Loubet* francia köztársasági elnökkel ma találkozott Kronstadtban. A találkozás hírére a pétervári diákok és munkások összesereglettek és hatalmas tüntetést rendeztek a minden oroszok csárjának tiszteletére.

— *Halál a nyomorult zsarnokra!*

— *Éljen a független francia állam elnöke!* — ordították tele torokkal.

Az ablakokat beverték és csak a közbelépett kozákoknak sikerült a czárt a veszedelemből kiragadni.

Delegáció.

— Éjjel érkezett táviratunk. —

Budapest, május 26. (Saj. tud. táv.) Az osztrák delegáció plenuma a költségvetést tárgyalta. A tárgyalás folyamán a német nemzetiek erősen támadták Magyarországot, mert nem akar engedni a kiegyezés és vámtarifa kérdésében. Az ifjú cseh képviselők ellenben a hármasszövetség megkötésére irányuló törekvéseket támadták hevesen.

Merénylet a királyi vonat ellen.

Nápoly, május 26. A király és a királyné, a kik a palermói mezőgazdasági kiállítás megnyitására utaznak, tegnap este 7 órakor ideértek. Mielőtt a vonat az arzenál előtt állott, egy ember két követ dobott a vonatra. A tetteit rögtön letartóztatták. Neve Guerriero Vincenzo, lopásért már büntetve volt. A közönség lelkes ovációkban részesítette a királyi párt. (M. T. I.)

A búr béke.

Amsterdam, május 26. Krüger azt állítja, hogy a búr vezérek és ő között annak idején létrejött megegyezés szerint — a mely megegyezést azóta megújítottak — az ő közreműködése nélkül béke nem köthető, miért is végleges alkudozásokról addig szó sem lehet, a míg a kábelt az ő részére szabaddá nem teszik. (M. T. I.)

Stadler mosakodik.

Budapest, május 26. (Saj. tud. táv.) Mint Zágrábról jelentik *Stadler* érsek Rómából szerzett információk alapján visszavonja a Girolamo-intézet ügyében a magyar kormányról mondott állítását. Sajnálja szerfölött, elhamarkodott kijelentését, nagyrabcussal, mély hódolattal tartozik és adózik a magyar kormánynak.

Az új francia miniszterium.

Páris, május 26. A *Libre Parole* szerint az új miniszterelnök Delcassé a mostani külügyminiszter lesz, a ki *Loubet* legbizalmasabb embereinek egyike. A kabinet tagjai a többi között *Combes*, *Doumer*, *Dumergue*, *Trouillot* és *Sarrien* lesznek. (M. T. I.)

Mirkó herceg házassága.

Montenegró, május 26. A montenegrói hivatalos lap jelenti, hogy *Mirkó* herceg esküvője *Konstantinovic Natáliával* 12-én lesz Cetinijében. A menyasszonyt egy olasz hadihajó fogja Antivaróba vinni. Az esketőt megelőzőleg a menyasszony a hercegnői czimet fogja kapni. Násznagyok lesznek a menyasszony részéről a szerb király és a czár, a kik képviselőket fognak küldeni, a vőlegény részéről pedig az olasz király, akit az aostai herceg fog helyettesíteni. (M. T. I.)

Visszavonás a koncessióért.

London, máj. 25. A *Times* jelenti Pekingből tegnapi kelettel: Belgium késznek nyilatkozott arra, hogy visszavonja a Nagy-Britannia és Kína között legutóbb létrejött vasuti egyezmény ellen való felszólalását azzal a feltétellel, hogy Kína Hankauban a hankau-pekingi vasut pályaudvarán koncessiót ad Belgiumnak. Azelőtt Kína megtagadta ezt a koncessiót. (M. T. I.)

Közönség köre.

Köszönetnyilvánítás.

Minden ismerősök és barátok, kik felejtethetetlen jó anyánk, anyósunk s nagyanyánk: *özv. Mihálykövy Sándorné*, nyugalmazott n. kir. orsz. bábaképzési főszülész nő temetésén részvételükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ez uton őszinte köszönetünket.

Nagyváradi, 1902. május hó 25.

Horváth Lajosné Mihálykövy Mária
195. és gyermekei.

Wagner Mihályné Mihálykövy Anna.

Köszönetnyilvánítás. A nagyváradi 48-as népkör febr. 2-án a Zöldfa-szálloda dísztermében tartott, szépen sikerült báljának jövedelméhez alulírottak fizettek felül, kiknek ezután mond köszönetet a kör vezetősége. Dr. Barabás Béla orsz. képviselő 20 kor., dr. Stokker József 8 kor., Frölich János 6 kor., Bertsey György, id. Daday József, Karger Sándor, Nadányi Jenő, Nagy Lajos, Stern Hermann, Széles Lajos, Szokoly Tamás, Tátray Sándor 4—4 kor., F. H., Spetkó József, Szabó László 3—3 kor., Bogdán József, ifj. Daday József, Dolgos Ignác, Farkas László, Fehér Adolf, Fenessy József, Frölich György, Frölich Mihály, Haász Manó, Held Kálmán, Helfi József, Jakab Jakab, Koczó Zoltán, Löwi Mór, Materny Imre, Máthé István, Mertz János, Mihibák József, Molnár János, Németh Antal, Sárközy Mi-

hály, Schwartz Izidor, Stein Sándor, Szikora Jenő, Szilágyi Tivadar, Szilágyi T., Weisz Károly, Weisz Lajos, Wégner Mór 2—2 kor. Babrik József, Batáry Gyula, Bujdosó Lajosné, Czimmer Károly, Dull László, E. K., Fodor Lajos, Főriss Lajos, Fudally Bálint, Gaál Antal, Goldberger Lajos, Greiner Dániel, Holzinger József, Jankay Mihály, Joó Ferencz, Kiss János, Márkus János, Mezey János, Mile Lajos, N. N., N. N., N. N., Pillán Ferencz, Rimóczy József, Kauczil Lipót, Pancolics Károly, Reszegi József, Révész Sámuel, Rosenczeig Armin, Schramek János, Sebesy Károly, Sinka László, Bauer Kálmán, Szabó Lajos, Szilágyi János, Stankovics József, Tomózer Mihály, Váradi György, Zsunk Pál 1—1 koronát, N. N., N. N., 50—50 fill. Barsó István 40 fillért.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Írta: Slenkiewicz Henrik. 6.

Urunk! mentsd meg derék szolgálódat!
A beszurmánok fegyverétől,
Rabság nehéz vasától.
Derüljön ránk a hajnal,
Szabad legyen ez ország,
Keresztény hitben éljen!
Hallgasd meg Ég, könyörgő szónokat,
Ottalmazd meg szegény szolgálóid
E rémes mocsarak közt.

Most már a szavakat nem is lehetett érteni, csak a dallama hangzott még a méla kozáknótának. Azután messzire jutottak már a lovasok s csak a magas fű suttogott hajladozva.

II.

Skrzetuski másnap reggel Tsechrinbe érkezett s Jeremiás herceg házában szállott meg. Hosszu volt az ut Krimtől idáig, mert a szárazon kellett jönniök a Dnyeper megdagadt, sodró árja miatt, ráért hat egy kis pihenés emberre és lóra egyaránt. Maga a kapitány nem sokáig pihent, hanem *Sacwilichowski* kereste föl, aki azelőtt biztosan volt ennek a szabadállamnak s bár nem a herceget szolgálta, jó lábbon állott *Skrzetuskival*, ki möhön tudakolta tőle, hogy nem jött-e *Lubnieból* parancs a számára? A herceg azonban csak azt az üzenetet hagyta hátra, hogy ha kedvező választ hoz a khántól, ugy lassu menetben, embert és lovat kímélve, szépen térjen haza. A khánnal tudniillik valami pörös ügye volt a hercegnek néhány fekete tatár miatt, aki berontott az uradalmaiba. A khán jogosnak találta a herceg panasztát, megígérte, hogy megbünteti a tatárokat s mivel szeretett volna jóbarátságban maradni a herceggel, egy nemesvőrt paripát küldött neki ajándékba. *Skrzetuski* büszke volt rá, hogy követsége sikerrel járt, s szívesen töltött volna néhány napot *Tsechrin*-en, ahol most olyan idők jártak, amelyek nem igen voltak *Sacwilichowski* kedvérevalók. Hogy jól kibeszélgethesék magukat, az oláh *Dopula* kocsmájába indultak, ahol már egész sereg embert találtak. Ma különben vásár napja volt, s itt tartott pihenőt több marhaesorda is, amelyet a katonaság számára a táborba hajtottak. A kocsmát a zsufozásig megtöltötte a sok lengyel nemes, kozáktiszt, a környékbeli bérlők, a tsechrini hivatalnokok s a gazdatisztek is szép számmal voltak. Telültek a hosszú tárgya-asztalok körül a löcök s *Chmielnickij* szökéséről beszéltek mindannyian. *Skrzetuski* és *Sacwilichowski* a sarokba ültek s a kapitány megkérdezte barátjától, hogy ki az a *Chmielnickij*?

— Nem tudod? A szaporogi kozákoknak a főembere, *Subotowo* tulajdonosa, nekem rokonom is. Régóta ismerjük egymást, sok rosszat láttunk egymás oldalán és ő mindig elérte a célját. Katonadolgokban nincs, aki jártasabb volna nála. Persze nem szabad hangosan kimondanunk: de bizony ő az igazi vezérnek termett, okos, akaratban erős férfi. A kozákok szívesebben engedelmeskednek neki, mint a vezetőiknek, s a tisztjeiknek. Sok erénye van, de nagyon büszke, nagyon nyugtalan és ha meggyűlöl valakit, akkor fölszabadul benne a vérszomjas kegyetlenség is.

— Mit követelt el, hogy szöknie kellett innen?

— Hadilábon állott a starosztával, Tsaplinski-vel, állítólag a feleségét is elszerezte. Az a lány ugyanis, akit a starosztá feleségül vett, az ő titkos szerelme volt, akit — nem is hihetetlen, mert a fehérség könnyelmű jószág — asszonykorában ölelgetett meg. De ez mégsem igazi ok, hanem ez a másik. A cserkeszek földjén lakik az öreg Barnabás. a híres kozákkapitány, aki jó barátunk. Ennek a Barnabásnak királyi adománylevelek és régi kiváltságok voltak a birtokában, amelyek ugyancsak neki-uzíthatják a nemeseknek a kozákokat. Barnabás azonban békeszerető ember, elzárta a titkos okmányokat, nem is beszélt rólok senkinek. Hanem Chmielnickij neszét vette a dolognak, s mikor egyszer itt időzött a városunkban a kapitány, rárontott a védtelenül maradt házára s erőszakkal elszedte a feleségétől az okmányokat, aztán elinalt velök. Most aztán attól félünk, hogy fölbujtatja velök a kozákokat s még valami lázadást csinál, ami ki is telik tőle, mert amint mondtam már, rettenetes egy ember. Azt se tudjuk még, hogy merre jár?

— Megcsalt a hunczut! — kiáltotta Skrzeszki. Nekem azt hazudta, hogy Saslawski hercege kozákkapitánya.

— Találkoztál vele?

— Ha találkoztam-e? Ma éjszaka én szedtem le a nyakáról a pányvát, amit a pusztai zsványok vetettek reá. Azt mondotta, hogy a hercegnek Kudakba küldte, hogy leveleket visz Grodsicki urhoz, amit azonban kötve hittem neki, mert gyanusnak találtam, hogy nem a vizen utazik.

— Ulyssesnél is ravaszabb ember! Hol találkoztál vele?

— Az Omelnickonál, a Dnyeper jobb partján. A szjecsij* felé tartott. Vagy negyven ember volt vele, de az én katonáim nélkül ott fulladt volna meg a pányván, amelyet a starosztá szolgálai vetettek a nyakába.

* Szjecsij: a kozákok erodített vára.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Pályázat iparosainknak.

A m. kir. nagyváradi honvéd-hadapród iskola 400 növendéke és 20 altisztje számára 1903. évi január 1-től 1905. évi december hó végeig, vagyis három éven belül szükséges ruházati cikkek készítésére és szállítására nézve 1902. évi július hó 16-án délelőt 10 órakor a m. kir. nagyváradi honvéd-hadapród iskola kezelőbizottságának hivatalos helyiségében zárt

ajánlati versenytárgyalás fog tartatni. Részletesebb adatokat a versenytárgyalási hivatalos hirdetések tartalmaznak.

A szállítási feltételek (részletesebb feltételek) füzete és a lebárcázott minta cikkek a hadapród-iskola kezelőbizottságánál (hadapród-iskola, főépület, földszint 7. számú ajtó) naponta délelőt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 5 óráig betekintheők, illetve megsemlélhetők.

A hadapród-iskola parancsnokság fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést hirdessen.

Megszüntetett és újabb zárlat. Rózsafalva biharmegyei községben a korábban felépített állatjárvány megszűnt s a főszolgabíró a községre eirendelt zárlatot feloldotta. — Mocsár, Oláh-Gyepes és Fekete-Győrös községben a sertésvész hivatalosan konstatálták. A hatóság megette az óvintézkedéseket s mindhárom községre elrendelte a zárlatot.

Reich Jenő és Társa

Tőzsdéi jelentése.

— A »Tiszántúli« eredeti tévirata. —

Értéktőzsdé

Budapest, május 26.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Államvasút	—
Rimamurányi	509.50
Magyar jászai	472.—
Szigetvári	—
Wagon-kölcsön	—

Határpiák.

Budapest, május 26.

Buza októberre	8.01
Buza áprilsra	8.93
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.53
Zab ápr.	6.—
Káposzta, repce, ruzsa	—
	—96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902 május 26-án

Magyar aranyjárdék 4%	120.50
Magyar koronajárdék	97.90
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,2%	120.50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2,5%	100.50
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	119.80
Magyar földrehermentesítési kötvény 4%	98.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horváth-erőforrás-földrehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	201.50
Tiszszabályozás és szerződési sorsjegyek kölcsön	162.—
Osztrák járdék papírban	101.80
Osztrák járdék ezüstben	101.30
Osztrák járdék aranyban	120.50
Osztrák korona járdék	59.70
Osztrák államsorsjegyek	152.75

Osztrák magyar bank részvény	16.—
Magyar hitelbank részvény	718.—
Osztrák hitelintézet részvény	690.50
Párisi vista	97.25
20 frankos arany (Napoleoná'or)	19.08
Németbirodalmi márká	117.27
London vista	240.25
20 márkás arany	28.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Törlesztéses kölcsönt

5%

Vidéki bérházakra, földbirtokra

szerzek minden előleg nélkül még abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket forduló postával elintézem.

Sárkány József,

68. Budapest, Váci-körút 21. szám.

Értesítés.

Van szerencsém a közönség szives tudomására hozni, miszerint hosszú éveken a **férfi ruha szabászat** legelőkelőbb izlését gyakorolva, szabó üzletemet **Olasei Fő-utca Széchenyi szállodába helyeztem át**, hol a legfinomabb angol és francia szövetekből elegáns és a legmagasabb kívánalmaknak megfelelő

férfi öltönyöket és felöltöket

jutányos árban készítek.

Amidőn a nagyérdemű közönség nagybecsű bizalmáért esedezem, a lelkiismeretes, pontos és jutányos kiszolgálást előre biztosítva, pártfogást kér

tisztelettel

Tauth József,

183

férfi szabó.

Központi Bazár

Nagyváradi, Bémer-tér (Fekete-ház.)

Ajánlja kitünő minőségű férfi fehéreműt feltünő olcsó szabott árak mellett. — Kitünő *férfi és női bőrköztü*, női, férfi és gyermek harisnyák. Nyakkendők, *eső és napernyők* rendkívül olcsó árban. — Férfi kalapok, sport sapkák, turista ingek. Szappanok. Illatszerek. Fogporok.

Különös alkalom diszműárak és játékok bevásárlására, mert ezen cikkek minden árban kiárusítatnak. *Szép faldiszek, vázák, peluche árak, majolika és terracotta állványok, fali képek, pálmák* és másféle disztárgyak rendkívül olcsón adatnak el.

Az üzlet reggel fél 8-tól este 7 óráig nyitva.

Szives érdeklődőket kérem szükségleteiket mielőbb beszerezni, míg a választék nagy.

Tisztelettel

A Központi Bazár vezetője

Ajtay Gyula.

Felhívás

Nagyvárad és vidéke n. é. hölgyközönségéhez!

Elvemhez hűen üzletemben mindenkor csakis a **divat legújabb termékeit** árusítom, elhatároztam, hogy az idei nyári évadra beszerzett áruimat, melyek a kedvezőtlen időjárás következtében **tulhalmozottan** maradtak raktáromon, **jóval** a rendes szabott áron alól bocsássam áruba.

Ezen olcsóbb eladás e hó 26-án kezdődik és tart e felhívás megszűntetéséig.

Leszállított árban kerülnek eladásra az összes raktáron lévő mosókartonok, mosózephirek, francia batisztok, mosó gyászkelmék. Körülbelül 500 db színes napernyő, 3 csoport fekete napernyő — az összes francia delaine, rengeteg választéku díszkellékek, és csipkeneműek, teljes raktár **színes** Blouse- és Ruha-selymekben, végre az összes raktáromon található fehér batiszt blous, színes batiszt blous, fekete és színes selyemblous, valamint remek kivitelű övek.

A többi árucikkeim is mérsékelt olcsó árban kaphatók.

Tisztelettel

Flegman Ármin,
Bémer-tér.

Hatóságilag engedélyezett

Nagy Végeladás

üzlet felosztás végett

Kárpáti Miklós divatáruházában

Nagyváradon, Zöldfa-utca.

Teljes végeladásra kerül az egész raktár.

Ruha kelmék, Ruhaselymek, Kartonok, Selyembatisztok, Himzett batisztok, Vásznak, Asztalneműek, Kanavászok, Ágyhuzatok, Fügönyök, Ágyterítők, Szőnyegek, Napernyők, Esőernyők, Női és Uri kész fehéreneműek, az összes rövidáru cikkek és még

Több ezer finom divatos cikkek.